

B. MATIJAŠEVIĆ

STRES TESTOVI MMF-A ZA CRNU GORU

TROŠKOVI za autoput rastu 20%?

Stres testovi pokazuju da sedam šokova može uticati na rast ekonomije i značajno povećati javni dug Crne Gore

Fiskalni šokovi, prekoračenje troškova i kašnjenje izgradnje autoputa Bar-Boljare mogu značajno uticati na održivost javnih finansija Crne Gore, ocijenjeno je u novom izvještaju Međunarodnog monetarnog fonda (MMF).

“Uprkos značajnom fiskalnom prilagodavanju u 2014. javni dug je povećan, a predviđa se da će rasti do 80 odsto BDP-a do 2018. Kretanje projektovanog duga veoma je osjetljivo na šokove, a posebno na šok negativne stope rasta realnog BDP-a”, navodi MMF i dodaje da su visoke ukupne potrebe za finansiranjem (budžetski deficit plus sredstva potrebna za reprogram duga koji dospijeva u toku godine).

MMF je za Crnu Goru uradio specifične i standardne stres testove koji pokazuju da sedam šokova može uticati na rast ekonomije i značajno povećati javni dug.

Prema specifičnom stres testu, “šok autoput” podrazumijeva da bi izgradnja autoputa Crnu Goru mogla koštati 20 odsto više u 2018. godini.

“Prema ovom scenariju dug se povećava na 84 odsto BDP-a, dok zahtjevi za finansiranjem premašuju osnovu iz 2018”, navodi se u izvještaju MMF-a.

Izgradnja prioritetne dionice autoputa, kako se podsjeća, ugovorena je sa kineskom China Road and Bridge Corporation (CRBC), za 809 miliona eura (23 odsto BDP-a u 2014).

“Plaćanje CRBC-u je po valutnom kursu u vrijeme potpisivanja ugovora. To podrazumijeva fiksne troškove od 1,1 milijardu

Zbog pada eura kredit veći 105 miliona: Baza CRBC za autoput

FOTO: VOA

I Vladin plan rasta rizičan

MMF navodi da Crna Gora ima značajne infrastrukturne potrebe, a javne investicije mogu podstaći rast, ali Vladin plan rasta dolazi s rizicima. “Vlasti traže ubrzanje rasta i razvoja, uglavnom kroz nove infrastrukturne projekte, ali i sa fiskalnim podsticajima. Iako ova strategija rasta može donijeti značajne dobitke, ona takođe predstavlja veliki rizik, posebno za javne finansije, kao i u pogledu raspodjele kapitala i finansijske stabilnosti”, upozorava MMF.

dolara, a rizik valutnog kursa snosi Crna Gora (procjenjuje se da je depresijacija eura od potpisivanja ugovora povećala troškove u eurima oko pet odsto BDP-a)”, navodi MMF.

Kredit za autoput Vlada je krajem oktobra 2014. zaključila sa kineskom Exim bankom. Kredit od 944 miliona dolara tada je u eurima vrijedio 743 miliona eura (euro je bio 1,27 dolara). Sada euro vrijedi 1,112 dolara, pa kredit iznosi 848 miliona ili 105 miliona eura više.

Prema izvještaju MMF-a, šok valutnih kurseva je scenario sa 13 odsto devalvacije realnog kursa u 2016.

U MMF-u procjenjuju da “šok rasta” najviše može povećati javni dug. Prema ovom scenariju, realna stopa rasta pada tokom 2016. i 2017. godine po standardnoj devijaciji (0,49 odsto), utičući na inflaciju i kamatne stope.

“Udio javnog duga se povećava na 99 odsto BDP-a do 2018. godine, dok se ukupne potrebe za finansiranjem povećavaju 7,5 procentnih poena u odnosu na osnovu. Varijacija u rastu BDP-a je porasla za vrijeme finansijske krize - vjerovatno rijedak događaj - ali čak i sa šokom od pola standardne devijacije, dug raste na 89 odsto BDP-a”, procijenili su u MMF-u.

“Šok kamatne stope” podrazumijeva scenario povećanja kamatnih stopa na novi dug, od 200 baznih poena (u odnosu na osnovu) u 2016. do 2020. Dug se povećava za 2,5 procentnih poena u 2020. godini prema ovom scenariju, dok su potrebe finansiranja pogodne samo marginalno.

Kombinovani makro šok podrazumijeva recesiju u

“Šok rasta” može povećati javni dug na 99 odsto BDP-a do 2018. godine

2016. i 2017. povećanje kamata od 200 baznih poena i nagli rast rashoda.

“Ovo gura dug na 95 odsto BDP-a u 2018. godini i znatno utiče na ukupne potrebe finansiranja”, navodi MME.

Šok od finansijskih obaveza bi povećao dug 97 odsto BDP-a, a potrebe za finansiranjem na više od 27 odsto BDP-a u 2016. godini.

Šok primarnog balansa podrazumijeva šok od prihoda i rast kamatnih stopa koji dovode do pogoršanja od dva odsto bodu u primarnoj ravnoteži u 2016. i 2017. i povećava dug oko pet odsto BDP-a.

GRAĐANI DA SE JAVE OD PONEĐJELJKA ZA HILJADU PLUS U ponudi 753 stana, građevinari nijesu spustili cijene kvadrata

banka, Komercijalna banka Budva, Crnogorska komercijalna, Erste, Prva, NLB i Lovćen banka. Najniže cijene kvadrata su od 500 eura za 11 stanova u Plužinama i 600 za jedan u Mojkovcu.

Čanović

U Podgorici je u ponudi 25 sada završenih stanova i 527 nezavršenih, koji bi prema rokovima trebalo da budu završeni od oktobra ove do maja naredne godine. Cijene po kvadratu iznose od 990 eura na Koniku i Zabjelu do 1.200 eura preko puta Delte. Na takozvanoj B listi za Podgoricu nalazi se još 79 stanova Cijevne komerc, ali njihova dokumentacija još nije potpuna. Oni nude stanove od 950 do 1.050 eura.

U Bijelom Polju je u ponudi 25 stanova po 800 eura za kvadrat, sa rokom završetka kraj 2017. godine. Na Cetinju su u ponudi dva završena stana, a kvadrat jednosobnog košta 1.030, a dvosobnog 1.060 eura. U Herceg Novom nude 16 stanova po 920 eura za kvadrat, a rok završetka je jun

ove godine. U Nikšiću je u ponudi 47 stanova od 650 do 850 eura za kvadrat, a dio njih je u “fazi tehničkog prijema”, a ostali bi trebalo da budu završeni od oktobra. Građevinari u Pljevljima nude osam stanova od 730 do 1.050 eura po kvadratu, a rok završetka je jun ove godine. U Ulcinju su u ponudi dva stana po 1.050 eura za kvadrat.

Maksimalna kamata biće 3,99 odsto, rate do 20 godina uz mogućnost grejs perioda od 12 mjeseci u slučaju da stan nije završen, a da je kandidat podstanar. Prednost će imati zaposleni u javnoj administraciji, mladi bračni parovi do 35 godina života i porodice koje imaju člana sa invaliditetom. G.K.

Za kredit od 50.000, učešće 2.500, rata na 20 godina 286 eura

Javni poziv za građane u projektu Hiljadu plus biće objavljen u petak, dok će se dokumentacija bankama podnositi od ponedjeljka, saopšteno je juče iz Ministarstva održivog razvoja i turizma.

Banke će odrediti kreditne mogućnosti kandidata, a kasnije će od projektnog odbora dobiti vaučere sa kojima će kod građevinara moći da ugovoraju kupovinu stana.

Predsjednik Projektnog odbora Marko Čanović kazao je da će javni poziv biti otvoren 30 dana. On je naveo da su u pregovorima pokušavali da snize cijene stanova, ali da građevinari tvrde da su one tržišne.

Za kredit od 50.000 eura, minimalno učešće bi bilo 2.500, rata na 20 godina bi iznosila 286 eura, a zarada jednog ili više sudužnika najmanje 715 eura. Ukupno bi bilo vraćeno 68.700 eura.

U ponudi se nalaze 753 stana u devet gradova. Građani dokumentaciju za učešće u projektu mogu predati u sedam banaka Societe Generale Montenegro

HIT Montenegro d.o.o. Pržno-Budva, za potrebe Hotela »Maestral« u Pržnu, traži Osobu za posao **SLUŽBENIK ZA REVIZIJU PRIHODA**

OPIS POSLA:

- Revizija prihoda od igara na sreću prema utvrđenim procedurama i propisima
- Komunikacija sa drugim zaposlenima u cilju dobijanja precizne i potpune dokumentacije
- Kontrola dokumentacije, utvrđivanje odstupanja i rješavanje problema
- Provjera cjelokupnog prometa u kazinu (automati, stolovi, blagajna, tiketi...)
- Praćenje prometa po kreditnim karticama
- Saradnja sa internom kontrolom
- Izrada izvještaja za svaku kategoriju prihoda

USLOVI:

- Visoka školska sprema
- Odlično znanje kompjuterskih programa, uključujući Microsoft Office (Word, Excel, itd). Poznavanje računovodstvenog softvera, baze podataka i računskih tabela je prednost
- Odlične interpersonalne vještine (vještine organizacije, planiranja, komunikacije)
- Spremnost za rad rad u fleksibilnim smjenama tokom nedjelje, uključujući i praznike
- Odlično znanje engleskog jezika
- Iskustvo u rukovanju novcem i iskustvo u kazinu je dobrodošlo

Ukoliko ste zainteresovani, pošaljite radnu biografiju i eventualne preporuke najkasnije do **23. marta 2016.** godine na adresu:

HIT Montenegro d.o.o.
85 315 Sveti Stefan, Pržno bb
Kontakt telefon: 033/ 410-141; 410-139